

АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОВЕДЕННЯ
СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ
«Ранжування життєвих цінностей»

З метою вивчення ефективності методики проведення майстеркласів з складання казок для формування навичок командної роботи, було проведено соціологічне дослідження методом Фокус-група.

Мета соціологічного дослідження полягає у фіксації та виявленні за сукупністю показників зміни в визначенні індивідуальних пріоритетів життєвих цінностей учасників до майстер класу, та групового ранжування життєвих цінностей після майстер класу.

Завдання дослідження:

- визначити пріоритет життєвих цінностей важливих для дітей ВПО;
- визначити пріоритет життєвих цінностей важливих для дітей приймаючої ГРОМАДИ;
- визначити пріоритет життєвих цінностей яким віддають перевагу всі учасники після обговорення та проведення майстер класу;
- виявити як створення сюжету казки впливає на формування пріоритету життєвих цінностей всієї групи та на формування навичок командної роботи.

Об'єкт дослідження – діти 10-14 років, які проживають в Дніпропетровській області.

Предмет дослідження – думка дітей ВПО та дітей з приймаючої громади щодо вибору пріоритету життєвих цінностей до, та після проведення майстер класу з складання казок.

Основний метод збору емпіричного матеріалу – якісний метод соціологічного дослідження фокусгрупа.

Тип вибірки – вибірка представлена за ознаками місця проживання, наявності статусу ВПО та однакової представленості категорій дітей чоловічої та жіночої статі.

Формування цінностей - процес складний та багатогранний. Цінності, зазвичай, формуються в результаті усвідомлення соціальним суб'єктом своїх потреб у співвідношенні їх із предметами навколишнього світу. Зв'язок між цінностями та поведінкою здійснюється за допомогою ціннісних орієнтацій.

Науковці визначають ціннісні орієнтації, як спрямованість індивіда на моральні, соціальні, політичні, життєві, родинні та інші цінності.

Громадські та суспільні цінності – ґрунтуються на усвідомленні кожним індивідом своєї належності до суспільства, власного місця в громадському й політичному

житті країни, на чесному виконанні професійних, громадських та сімейних обов'язків, дотримання норм суспільного життя, дотримання законів України, готовність до захисту батьківщини.

Національні цінності - визначаються специфікою національної культури, життєвого устрою й духовною спільністю кожного народу й відображають світогляд кожної людини, ставлення до життя, науки, виховання.

Родинні цінності – результат життєвого відбору і моральних законів існування сім'ї, її світогляду і ставлення до навколишнього світу. Сюди також входить досвід попередніх поколінь, взаємопідтримка, взаємодопомога, що забезпечує життєздатність інституту сім'ї в житті нації, громади та зберігає її загальнолюдську цінність.

Основою цінностей віри може бути як духовне вчення релігійної конфесії, так і філософська концепція, якої дотримується та чи інша родина або окрема особистість.

Особистісні цінності – характеризують людину, визначають її особистісні риси, світоглядні позиції, усвідомлення себе і свого місця в житті. Прагнення до гармонії з навколишнім світом.

Сьогодні молодим людям доводиться обирати життєвий шлях, опираючись на особистісну ціннісну систему, котра формується, фактично, за відсутності усталеної суспільної системи цінностей. Беручи до уваги динамічність сьогодення життя багатьох людей пов'язаних зі зміною місця проживання, навчання, а часто і зі зміною складу сім'ї, болісними втратами близьких, друзів, шкіл, домівок не за власним бажанням, а із-за військових дій, важливо давати підліткам якусь опору, орієнтацію на базові життєві цінності.

В нашому проєкті ми збирали групи із 10 дітей, віком 10-14 років, та намагалися формувати групи в яких хлопців та дівчат було б порівну. Для нас важливим було зібрати в одній групі дітей зі статусом ВПО та дітей з приймаючої громади в рівному співвідношенні, та об'єднати їх у командну роботу над створенням казки. Ми вважаємо, що діти, які приїхали з територій де ведуться бойові дії, спілкуючись з дітьми, які не бачили війни зможуть переорієнтувати пріоритет своїх життєвих цінностей на загальноприйняті цінності, які існують в приймаючій громаді. Для нас було важливо створити казку не як повноцінний літературний твір, а як сюжет розв'язання реальної проблеми (яку визначає сама група) реальним та чарівним способом.

Майстерклас з складання казок проводився за планом:

- 1) Обирались головні герої (діти) та декорації;
- 2) Визначали їх соціальні зв'язки (друзі, сім'я, однокласники);
- 3) Визначалась проблема яка їх турбує (зазвичай, діти озвучували свої проблеми);
- 4) Методом мозкового штурму визначалися реальні способи, якими можна розв'язувати дану проблему;
- 5) Обговорювались люди, події, злі сили, які можуть завадити розв'язання обраної проблеми;
- 6) Включаючи фантазію та мрію, обираючи чарівників та фей, через чарівні дії розв'язувати проблему так, щоб результат був позитивним, проблема вирішена, а кінець був з соціально-значущим висновком.

Даний майстерклас з складання казки проводився під час фокусгрупи по

визначенню пріоритету життєвих цінностей індивідуальних та групових після проведення майтеркласу. Саме порівняння цих значень і дає змогу визначити ефективність проведення таких майстер класів для формування навичок командної роботи.

Фокусгрупа, або фокусоване групове інтерв'ю — це якісний метод дослідження. Зазвичай, групове інтерв'ю, організоване у вигляді розмови кількох респондентів (6—12 осіб), на задану інтерв'юером-модератором тему. На відміну від класичних інтерв'ю комунікація відбувається переважно між самими респондентами, а модератор лише направляє розмову в потрібний напрямок. Фокусгрупи широко використовуються в соціологічних дослідженнях. Цей метод дозволяє розкрити мотивацію людей, побачити варіанти ставлення до проблеми тощо.

В ході проведення фокусгрупи, після знайомства група обговорювала поняття життєвих цінностей. Під час цього обговорення було проведено спонтанне визначення пріоритету життєвих цінностей, з розподілом визначень, які говорили діти ВПО та діти з громади.

Потім кожному учаснику було запропоновано заповнити таблицю з переліком життєвих цінностей, та визначити по одній самій важливій цінності в кожній з шести груп, після цього ці групи проранжувати для визначення їх пріоритету. Ранжування об'єктів є широко застосовуваним засобом виміру. Під час ранжування проводиться оцінювання вимірюваної якості сукупності об'єктів шляхом їх упорядкування за ступенем прояву відповідної ознаки.

Кожен з учасників (загалом 208 дітей, половина з яких діти ВПО) заповнив таку таблицю.

РАНГ	Життєві цінності	A	B	C	D	I	F
	8.Особисті	знання	освіта	виховання	самодисципліна	здоров'я	
	9.Соціально обумовлені	відносини	сім'я	дружба	спілкування	взаємовиручка	кохання
	10.Матеріальні (Фінансове благополуччя)	кар'єра	гроші	професіоналізм			
	11.Соціальний статус	визнання	успіх	влада			
	12.Духовні (Розвиток)	самопізнання	самоосвіта	саморозвиток			
	13.Рекреативні (Відпочинок)	подорожі	пригоди	враження	енергія	розваги	

В колонці життєві цінності представлено шість груп, які узагальнюють в собі життєві цінності, представлені в колонках від А до F. Ця класифікація була обрана, з багатьох наявних, бо на наш погляд вона найбільше зрозуміла для дітей даної вікової категорії. Дітям було запропоновано в кожному рядочку обвести кружечком одну, саму важливу, життєву цінність по даній групі.

В цілому діти гарно справилися з даним завданням, хоча були поодинокі випадки,

коли дитина обводила кружечком більше, ніж одну позицію в кожному рядку, бо вважала, що вони однаково цінні. Наприклад: освіта і здоров'я – це компоненти особистих життєвих цінностей, і вони дійсно дуже важливі, здавалося б як їх можна порівнювати, але в житті кожної людини бувають ситуації коли необхідно вибрати здоров'я чи освіту (роботу), і як результат приходиться чимось жертвувати (або хворому іти на навчання, або лікуватись, та щось потім наздоганяти), коли саме так уточняєш у цих дітей, то вони самостійно обирають один варіант. Деяким складно було зробити вибір між сім'єю та дружною, між пригодою та розвагою, та все ж таки з поставленим завданням впоралися всі.

Після того, як всі виконали дане завдання, модератор запропонував в першій колонці поставити цифри від 1 до 6 залежно від важливості указаної групи життєвих цінностей, де 1 – це сама важлива, а 6 – найменш важлива.

Це завдання далось складніше дітям молодшого віку 10-11 років, вони виставляючи ранг більше опиралися не на групу життєвих цінностей, а на ті кружечки які вони зробили. Так, наприклад, вибір був не між особистими та соціально-обумовленими життєвими цінностями, а скоріше між їх компонент, які вони самі визначили (сім'я та здоров'я). До такого висновку ми прийшли від спілкування з модераторами, тому це може бути суб'єктивна оцінка, тому нею ми можемо знехтувати, тим паче, що з завданням справилися всі учасники.

Після проведеного майстеркласу з складання казок, цю ж саму таблицю заповнював модератор, а учасникам було видано картки, на кожній з яких, було надруковано тільки одну групу життєвих цінностей. Завдання було групою обрати саму важливу цінність. Так обираючи саму важливу цінність із групи «Особисті», дітям було запропоновано п'ять карточок з назвами «знання», «освіта», «виховання», «самодисципліна», «здоров'я». Було цікаво спостерігати, як через жваве обговорення обиралась одна сама головна.

Для зручності аналізу з ранжування життєвих цінностей, значення, які найчастіше зустрічалися в індивідуальних анкетах, було занесено в зведену табличку, яка має такий вигляд:

Групи		стать 1- жін, 2- чол	вік	1 місце	2 місце	3 місце	4 місце	5 місце	6 місце
	Громада	1	10	9	8	13	10	11	12
	ВПО	1	11	8	9	10	11	13	12
	Після ФГ	1	10	9	8	11	10	12	13

Де «громада» - це групи життєвих цінностей, які найчастіше зустрічались у дітей з приймаючої громади;

«ВПО» - це групи життєвих цінностей, які найчастіше зустрічались у дітей зі статусом ВПО;

«Після ФГ» - це показник, який модератор заніс в табличку після групового визначення, уже після проведеного майстеркласу;

«стать» - указує кого було більше в даній групі (хлопців, чи дівчат);

«вік» - указує дітей якого віку було більше в даній групі;

В колонки «1,2,3,4,5,6 місця» заносився код життєвої цінності, яка зустрічалась

найчастіше в таблиці, яку кожен заповнював індивідуально, а після майстеркласу, таку ж табличку заповнював модератор після загального визначення групою.

Під час фокус групи до проведення майстер класу з складання казок було проведено анкетування для визначення пріоритету життєвих цінностей.

- В дослідженні брати участь 208 респондентів, дітей віком від 10 до 14 років, із них:
- дівчат – 110
- хлопців – 98

- тих, хто має статус ВПО – 99, переїхавши з різних областей, а саме:

- Донецька – 41;
- Луганська -23;
- Херсонська -13;
- Харківська -7;
- Дніпропетровська (Нікопольський район) – 7;
- Запорізька – 4;
- Миколаївська -1;
- Одеська – 1;
- Київська -1;
- АР Крим – 1.

- тих, хто постійно мешкає в громадах Дніпропетровської області - 109, а саме:

- м. Дніпро – 17;
- м. Кривий Ріг – 24;
- м. Кам'янське – 25;
- м. Павлоград – 10;
- м. Новомосковськ – 14;
- м. Синельниково – 14;
- смт Петриківка - 5.

Всього було в цих містах проведено 20 фокусгруп, в кожній з яких взяли участь від 10 до 12 дітей, до складу яких повинні були ввійти порівну дівчат та хлопців, а також в рівній кількості діти зі статусом ВПО та діти з приймаючої громади. Беручи до уваги вищевказані дані, ці умови в цілому по масиву виконані. Хоча дана вибірка і не є репрезентативною, але на неї можна опиратися по визначенню дітьми 10-14 років пріоритету життєвих цінностей, бо отримані дані указують на однорідність визначень по представленим категоріям.

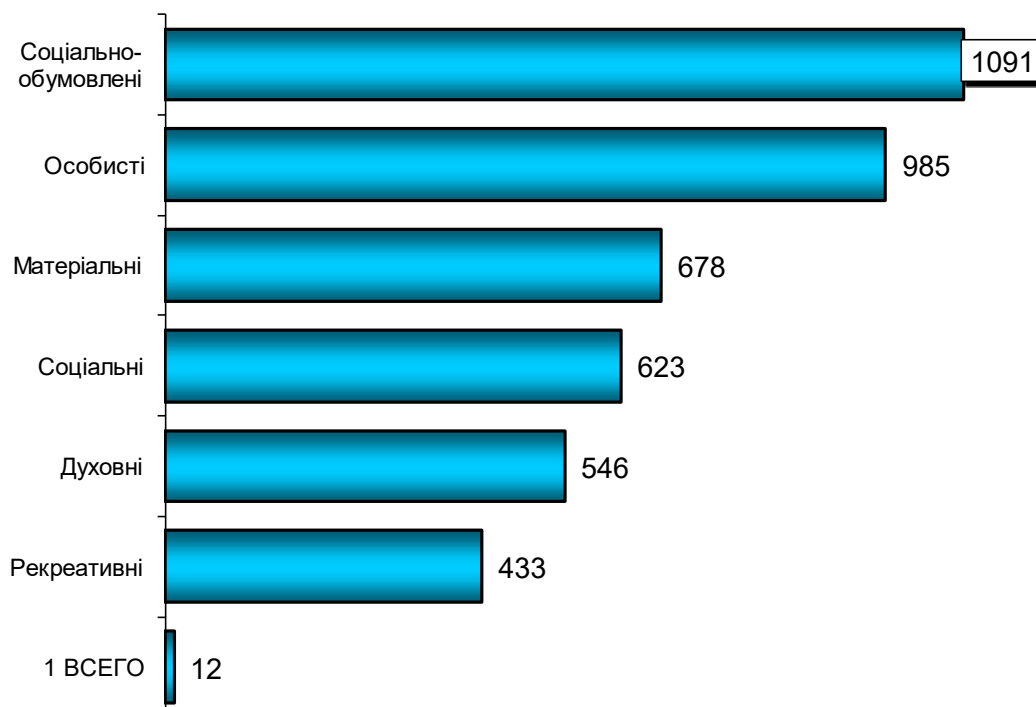
До початку обговорення життєвих цінностей у групі, кожному учаснику було запропоновано заповнити дану таблицю, таким чином, інформація отримана таким чином є показником індивідуального визначення пріоритету життєвих цінностей кожним учасником.

В цій таблиці ми відмітили результати по всьому масиву.

РАНГ	Життєві цінності	A	B	C	D	I	F
2	8.Особисті	знання	освіта	виховання	самодисципліна	здоров'я	
1	9.Соціально обумовлені	відносини	сім'я	дружба	спілкування	взаємодіючі	кохання
3	10.Матеріальні (Фінансове благополуччя)	кар'єра	гроші	професіоналізм			
4	11.Соціальний статус	визнання	успіх	влада			
5	12.Духовні (Розвиток)	самопізнання	самоосвіта	саморозвиток			
6	13.Рекреативні (Відпочинок)	подорожі	пригоди	враження	енергія	розваги	

Якщо розглядати більш детально, то рейтинг життєвих цінностей по масиву виглядає так.

(Суммарний бал, МАХ ,можливий бал =4368)

В цілому по масиву на першому місці діти визначили сім'ю, як найважливішу життєву цінність, на другому місці – здоров'я. Ці показники з великим відривом лідирують від інших по групі. Те, що здоров'я має велике значення пояснюється тим що діти 10-14 років, майже половину свого життя прожили в умовах пандемії та війни. Як би не було важливе для кожного здоров'я, але перше місце по пріоритету життєвих цінностей зайняла сім'я, і це визиває почуття надії, що сімейні цінності, як сталий показник, допоможе дітям пережити війну.

Третє місце посіли матеріальні цінності. Вони завжди, і в будь-якому суспільстві мають велике значення, тому не дивно, що і для опитаних нами дітей це теж має велике значення, але після сім'ї та здоров'я. Причому, важлива і кар'єра, і гроші та професіоналізм, показники знаходяться поруч, з невеликим відривом, але все ж кар'єру обрали більше дітей, ніж гроші. Це може указувати на прагнення знайти своє місце в суспільстві та твердо на ньому стояти, та впевненість в тому, що наявність грошей залежать від кар'єрного росту. Професіоналізм теж важлива цінність, але для дітей 10-11 років це поняття мало зрозуміле, бо воно знаходиться поза їх життєвим досвідом, саме тому ця цінність по всьому масиву поступилася грошам та кар'єрі.

За фінансовим благополуччям, на четвертому місці опинився соціальний статус, а саме- успіх, не влада, не визнання, а саме - успіх. Розглядаючи цей результат, слід мати на увазі, що сучасні діти, отримуючи дистанційне навчання, мало знаходяться в колективі, з його правилами, нормами та цінностями, тому питання лідерства, влади, визнання знаходяться поза їх сферою буття.

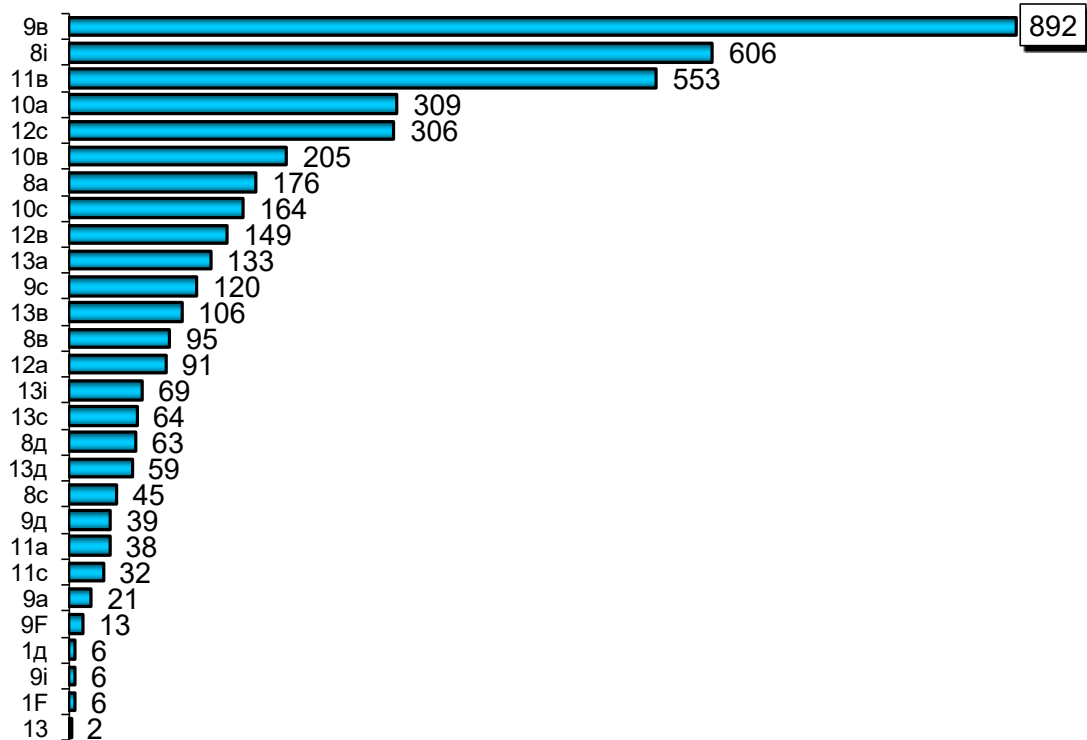
Духовні життєві цінності знаходяться на передостанньому місці. Здається, зараз, коли діти знаходяться більше на самоті, ніж колективі, у них є більше часу на роздуми про світоустрій, та духовний розвиток, але правда в тому, що будучи на самоті, діти завжди знаходяться з гаджетом, а він дає готові патерни світоустрою, та не спонукає до духовного розвитку. Спілкування з гаджетом, сучасні діти сприймають, як саморозвиток. Самоосвіта для них теж зрозуміла, бо зайняла важливе місце в сучасній освіті, а от саморозвиток – поняття, яке знаходить за межами їх життєвого досвіду, саме тому при ранжуванні, воно знаходиться після самоосвіти та саморозвитку.

На останньому, шостому місці, опинилися рекреативні цінності. Відпочинок для сучасних дітей, це цінність відкладена на потім, якій немає місця в ситуації небезпеки. Це тривожний показник для розвитку, як суспільства, так і окремої людини. Відпочинок – це стан після активної роботи, тому той, хто не звертає уваги на відпочинок, скоріше за все не відчував стану активної роботи.

Якщо звернути увагу на те, якому виду відпочинку діти віддавали перевагу, то подорожі обрали найбільше опитаних дітей. За ними ідуть пригоди, розваги, враження та енергія, тобто діти не асоціюють відпочинок зі станом заряджання енергією, враження теж не є метою відпочинку. Розваги – це те, що асоціюється з відпочинком, а ще пригоди та подорожі.

**На цьому графіку визначено пріоритет життєвих цінностей
без поділу на групи.**

(Суммарний бал, МАХ можливий бал 4368)

Цей рейтинг виглядає наступним чином:

- ❖ сім'я (9в)
- ❖ здоров'я (8і)
- ❖ успіх (11в)
- ❖ кар'єра (10а)
- ❖ саморозвиток (12с)
- ❖ гроші(10в)
- ❖ знання (8а)
- ❖ професіоналізм (10с)
- ❖ самоосвіта (12в)
- ❖ подорожі (13а)
- ❖ дружба (9с)
- ❖ пригоди (13в)
- ❖ освіта (8в)
- ❖ самопізнання (12а)
- ❖ розваги (13і)
- ❖ враження (13с)
- ❖ самодисципліна (8д)
- ❖ енергія (13д)
- ❖ виховання (8с)
- ❖ спілкування (9д)
- ❖ визначення (11а)
- ❖ влада (11с)
- ❖ відносини (9а)
- ❖ кохання (9F)
- ❖ взаємовиручка (9і)

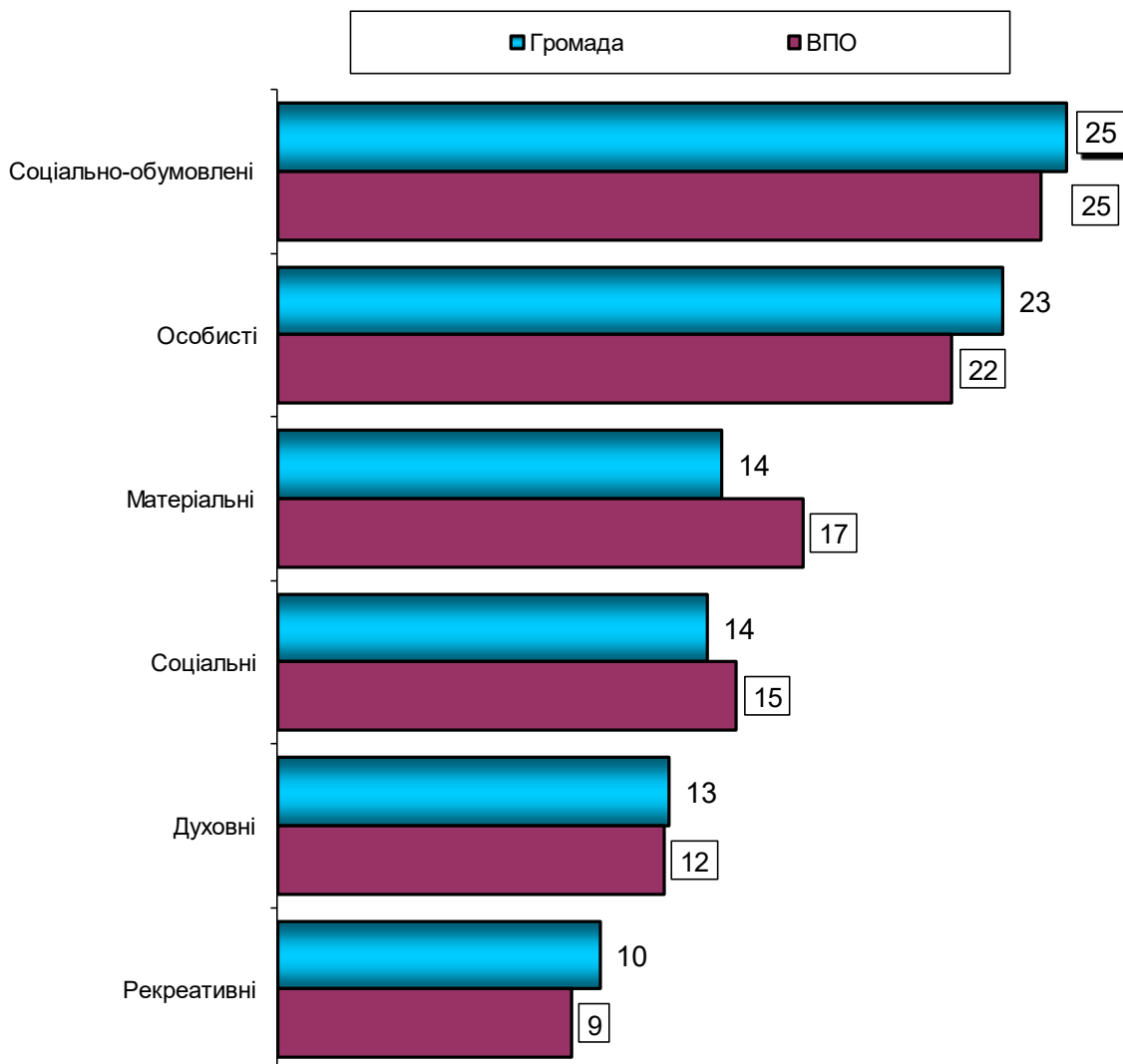
Значення 1д (самодисципліна), 1f (кохання), 13 (просто відпочинок) виведені в таблицю помилково та на загальний рейтинг не впливають.

Перші п'ять позицій сім'я, здоров'я, успіх, кар'єра, саморозвиток зі значущим відривом посіли перші місця, тому саме їх і можна вважати пріоритетними.

Розглядаючи отримані дані цікаво звернути увагу на відповіді дітей ВПО та дітей з приймаючої громади. Чи велика різниця з визначенням пріоритету життєвих цінностей між дітьми які «бачили» війну, та тими, кому пощастило її не бачити.

Аналізуючи наступний графік, ми бачимо, що суттєвої різниці не має.

(зазначені покази нормалізовані до 100 бальної шкали)

Так, з невеликим значенням, діти з приймаючої громади більше віддають перевагу соціально-обумовленим, та особистим життєвим цінностям, а діти зі статусом ВПО більше значення надають матеріальним та соціальним цінностям. Так, залишивши свої домівки, вони вимушено залишили і матеріальні надбання які мали, а переїхавши в інше місце - виникла необхідність адаптуватися в інший соціум, що підвищує важливість соціальних цінностей.

Показники духовних, та рекреативних життєвих цінностей майже однакові, хоча і з невеликою перевагою діти з приймаючої громади більше значення віддають духовним та рекреативним цінностям.

Отримані дані можна ще доповнити відповідями дітей на прохання продовжити фразу « Цінністю для людини може бути...», це запитання було задане до того, як діти побачили таблицю з даною класифікацією життєвих цінностей, та є спонтанним значенням.

- ❖ Дружба, друзі – 33
- ❖ Кохання, любов – 7
- ❖ Спілкування – 9

- ❖ Сім'я, родина – 49
- ❖ Батьки – 6
- ❖ Брати, сестри - 1
- ❖ Рідний дім – 7
- ❖ Рідне місто – 5
- ❖ Батьківщина-5
- ❖ Увага – 1
- ❖ Довіра – 2

- ❖ Здоров'я –31
- ❖ Життя – 9
- ❖ Мир- 5
- ❖ Щастя - і

- ❖ Кішка, домашні тварини - 3
- ❖ Емоції , енергія – 2
- ❖ Подорожі – 2
- ❖ Улюблена справа, хобі – 1
- ❖ Спорт –1
- ❖ Займатися мистецтвом – 1
- ❖ Відпочинок - 1

- ❖ Знання – 12
- ❖ Освіта - 9
- ❖ Успіх – 7
- ❖ Дисципліна – 1
- ❖ Робота – 4
- ❖ Гроші – 8
- ❖ Кар'єра – 5
- ❖ Визнання – 1
- ❖ Саморозвиток, самовдосконалення – 5

Указані життєві цінності, це спонтанні вирази дітей, але вони достанько близько співпадають з обраною нами класифікацією цінностей. Цифри указують на те, скільки разів цю цінність озвучували, під час проведення всіх 20 груп, як продовження фрази « Цінністю для людини може бути...».

Дані цінності згруповані не за класифікацією, а просто, щоб зручніше було сприймати інформацію. Це слова та фрази, які говорили як діти ВПО так і з приймаючої громади.

Але зустрічалися поодинокі фрази, які говорили діти ВПО, та які заслуговують на увагу, бо про це говорять діти які «бачили» війну.

Цінністю для людини може бути...

- ❖ пес Патрон, щоб не вмер;
- ❖ щоб Україна перемогла;
- ❖ щоб Путін здох;
- ❖ безперервне навчання;
- ❖ можливість вчитися;
- ❖ розвиток таланту;
- ❖ віра в близьких людей;
- ❖ біткоінти (гроші);
- ❖ перебороти страх;
- ❖ школа;
- ❖ харчування;
- ❖ добро;
- ❖ позитивне оточення.

Проведене нами дослідження показало, що діти прагнуть бути здоровими, мати дружну сім'ю, дружити, спілкуватися та мати позитивне оточення.

Майстерклас по складанню казок об'єднує та налаштовує на командну роботу в напрямку вирішення поставленої проблеми та соціально-значущого висновку.

Аналіз вибору пріоритету по кожній з 20 проведених груп, з вказівкою місця проведення, та порівнянням визначених пріоритетів життєвих цінностей між групами дітей ВПО та дітей з приймаючої громади, а також результати обговорення в групі життєвих цінностей наведено нижче.

Місце проведення	Назва складеної казки	фото
Група №1 Кривий Ріг КЗК «Міська дитяча бібліотека-філіал №19» 13.05.24	Спільні зусилля та мудрість природи <i>Казка про те, як зайчик Любчик навчив лісних жителів цінувати дружбу та силу спільних зусиль</i>	

РАНГ	Життєві цінності	A	B	C	D	I	F
2	8.Особисті	знання	освіта	виховання	самодисципліна	здоров'я	
1	9.Соціально обумовлені	відносини	сім'я	дружба	спілкування	взаємовиручка	кохання
4	10.Матеріальні (Фінансове благополуччя)	кар'єра	гроші	професіоналізм			
3	11.Соціальний статус	визнання	успіх	влада			
5	12.Духовні (Розвиток)	самопізнання	самоосвіта	саморозвиток			
6	13.Рекреативні (Відпочинок)	подорожі	пригоди	враження	енергія	розваги	

№Групи		стать 1-жін, 2-чол	вік	1 місце	2 місце	3 місце	4 місце	5 місце	6 місце
1	Громада	1	10	9	8	13	10	11	12
	ВПО	1	11	8	9	10	11	13	12
	Після ФГ	1	10	9	8	11	10	12	13

Ця група проведена в м. Кривий Ріг

Як видно із другої таблиці в цій групі дівчаток було більше, а вік учасників 10-11 років. Найголовнішими життєвими цінностями виявилися цінності особисті та соціально-обумовлені (1 та 2 місце), при чому при визначенні групою 1 та 2 місця, діти ВПО прийняли точку зору дітей з громади. Так на першому місці стали соціально-обумовлені життєві цінності, а саме сім'я. Не другому особисті цінності (здоров'я)., хоча діти, які бачили війну (ВПО) здоров'я ставлять вище ніж навіть сім'я.

Цікаво, що на третє місце діти із громади поставили відпочинок, рекреативну цінність (енергія), а діти ВПО віддали перевагу матеріальним цінностям (гроші), після групового обговорення всі зійшлись на тому, що третє місце заслуговує соціальний статус (успіх). Це можна інтерпретувати як те, що успіх для дітей ВПО – це гроші, а для дітей громади – це відпочинок, який заряджає енергією.

Матеріальні блага (гроші) діти з громади поставили на 4 місце, а діти ВПО на четверте місце поставили соціальний статус (успіх). Після обговорення діти ВПО прийняли погляд дітей з громади та матеріальні цінності (гроші) зайняли четверте місце.

За п'яте місце боролися соціальний статус (успіх), який визначили діти з громади та рекреаційні цінності (енергія) від дітей ВПО. Після обговорення група зійшлась на тому, що духовні цінності (саморозвиток) посіли п'яте місце, хоча при індивідуальному заповненні таблиці духовні цінності були на останньому – шостому місці.

Після обговорення на останньому місці опинилися рекреаційні цінності, цінності відпочинку.

Те, що духовні цінності в індивідуальних анкетах всі учасники помістили на останнє місце, а після обговорення перемістили трохи вище (5 місце), говорить про те, що сучасні діти над духовністю самостійно не замислюються.

Так, після складання казки: **«Спільні зусилля та мудрість природи. Казка про те, як зайчик Любчик навчив лісних жителів цінувати дружбу та силу спільних зусиль»**,

- сім'я стала цінніша за здоров'я;
- успіх став важливіший за гроші;
- духовні цінності важливіші за цінності відпочинку.

Цікаво спостерігати, як після обговорення у групі важливість задовільнення базових потреб у дітей ВПО, під впливом дітей з громади, змінюється на досягнення цінностей успіху та саморозвитку.

Місце проведення	Назва складеної казки	фото
Група №2 Кривий Ріг КЗК «Міська дитяча бібліотека-філіал №19» 15.05.24	Дружба, що долає все <i>Казка про котика Луї, його друзів та папугу Карла, яких здружила загальна справа</i>	

РАНГ	Життєві цінності	A	B	C	D	I	F
1	8.Особисті	знання	освіта	виховання	самодисципліна	здоров'я	
2	9.Соціально обумовлені	відносини	сім'я	дружба	спілкування	взаємодіючі	кохання
5	10.Матеріальні (Фінансове благополуччя)	кар'єра	гроші	професіоналізм			
3	11.Соціальний статус	визнання	успіх	влада			
6	12.Духовні (Розвиток)	самопізнання	самоосвіта	саморозвиток			
4	13.Рекреативні (Відпочинок)	подорожі	пригоди	враження	енергія	розваги	

№Групи		стать 1-жін, 2-чол	вік	1	2	3	4	5	6
	Громада	порівну	10	9	8	11	13	10	12
	ВПО	порівну	10	8	9	12	10	11	13
	Після ФГ	порівну	10	8	9	11	13	10	12

Ця група проведена в м. Кривий Ріг

Як видно із другої таблиці в цій групі дівчаток та хлопчиків було порівну, а вік учасників складав 10 років. Найголовнішими життєвими цінностями виявилися цінності особисті та соціально-обумовлені (1 та 2 місце), при чому при визначенні групою 1 та 2 місця, діти ВПО вплинули на погляд дітей з громади, під час обговорення. Так на першому місці стали особисті життєві цінності (здоров'я), а на другому соціально-обумовлені (сім'я), а діти, які бачили війну (ВПО) здоров'я ставлять вище ніж навіть сім'я.

Цікаво, що при визначенні третього, четвертого, п'ятого місця та шостого, після обговорення, діти ВПО прийняли погляд дітей з громади. На третьому місці опинилися духовні цінності (самоосвіта), на четвертому рекреативні цінності (подорожі), на п'ятому місці – матеріальні цінності (кар'єра), на шостому – духовні (самоосвіта).

Цінності відпочинку важливіші для дітей із громади (4 місце), а у дітей ВПО на останньому місці. Духовні цінності мають важливе значення (3 місце) для дітей ВПО, а діти з громади їх розмістили останніми.

Так, після складання казки: *«Дружба, що долає все. Казка про котика Луї, його друзів та павуку Карла, яких здружила загальна справа»*,

- здоров'я стало цінніше за сім'ю;
- успіх став важливіший за самоосвіту;
- духовні цінності поступилися матеріальним цінностям.

Цікаво спостерігати, як після обговорення у групі, для дітей ВПО більше значення має сім'я, здоров'я, духовні цінності, і у них цей порядок не змінюється під впливом групи дітей з громади, тоді як матеріальні, соціальні та рекреаційні цінності вони переставляють під впливом думки дітей з громади.

Група №3 Кривий Ріг Криворізька гімназія №28 22.04.24	Кмітливі діти та лінійні дорослі <i>Казка про те, як</i> <i>діти, які вірили в себе та</i> <i>чарівні сили, знайшли вихід</i> <i>зі складної ситуації раніше</i> <i>за дорослих</i>	
---	---	--

РАНГ	Життєві цінності	A	B	C	D	I	F
1	8.Особисті	знання	освіта	виховання	самодисципліна	здоров'я	
2	9.Соціально обумовлені	відносини	сім'я	дружба	спілкування	взаємодія	кохання
4	10.Матеріальні (Фінансове благополуччя)	кар'єра	гроші	професіоналізм			
3	11.Соціальний статус	визнання	успіх	влада			
5	12.Духовні (Розвиток)	самопізнання	самоосвіта	саморозвиток			
6	13.Рекреативні (Відпочинок)	подорожі	пригоди	враження	енергія	розваги	

№Групи		стать 1-жін, 2-чол	вік	1	2	3	4	5	6
3	Громада	порівну	11	9	10	11	12	8	13
	ВПО	порівну	11	10	9	12	11	8	13
	Після ФГ	порівну	11	8	9	11	10	12	13

Ця група проведена в м. Кривий Ріг

Як видно із другої таблиці в цій групі дівчаток та хлопчиків було порівну, а вік учасників складав 11 років. Найголовнішими життєвими цінностями виявилися матеріальні цінності та соціально-обумовлені (1 та 2 місце), причому матеріальні цінності більше важливіші для дітей ВПО, але після майстеркласу та обговорення важливішим за матеріальні цінності та соціально-обумовлені стали особисті цінності, а саме здоров'я, а матеріальні цінності змістилися аж на четверте місце, ставши між соціальними та духовними цінностями. Єдине на чому зійшлися погляди всіх дітей то це те, що на останньому місці опинилися рекреаційні цінності. Саме в цій групі значно змінився порядок пріоритету розташування цінностей індивідуально відібраним та визначених групою після обговорення.

Так, після складання казки: **«Кмітливі діти та ліниві дорослі»**.

Казка про те, як діти, які вірили в себе та чарівні сили, знайшли вихід зі складної ситуації раніше за дорослих»,

- здоров'я з п'ятого місця змістилося на перше;
- матеріальні цінності з першого та другого місця змістилися на четверте;
- цінності відпочинку стабільно заняли останнє місце як для дітей ВПО, так і для дітей з громад, як до обговорення, так і після.

Під час складання казки, група створила для головних героїв проблему – кораблетрошу при кругосвітній подорожі, та життя на безлюдному острові

«Якщо ми почнемо сваритися, не врятується ніхто, адже сил не вистачить!»

Пасажири поводитися по різному: хтось допомагав слабшим, хтось лаявся. Проте ніхто навіть не подумав рятувати багаж. Адже життя – це головніша цінність!»

Цікаво спостерігати, як після обговорення у групі, та після складеного сюжету казки кардинально змінилися ціннісні орієнтації. Здоров'я стало найважливішою цінністю, а матеріальні з головних змістилися на четверте місце.

Саме цей майстерклас указує на ефективність методики проведення майстер класу з складання казок, як інструмента для формування навичок командної роботи.

Група №4 Кривий Ріг Криворізька гімназія №28 23.04.24	Як діти здійснили мрію дорослих. <i>Казка про те, як діти врятували Землю від розбрату та здійснили мрію дорослих!</i>	
---	---	--

РАНГ	Життєві цінності	A	B	C	D	I	F
1	8.Особисті	знання	освіта	виховання	самодисципліна	здоров'я	
2	9.Соціально обумовлені	відносини	сім'я	дружба	спілкування	взаємовиручка	кохання
4	10.Матеріальні (Фінансове благополуччя)	кар'єра	гроші	професіоналізм			
5	11.Соціальний статус	визнання	успіх	влада			
3	12.Духовні (Розвиток)	самопізнання	самоосвіта	саморозвиток			
6	13.Рекреативні (Відпочинок)	подорожі	пригоди	враження	енергія	розваги	

№Групи		стать 1-жін, 2-чол	вік	1	2	3	4	5	6
4	Громада	порівну	11	8	9	10	12	13	11
	ВПО	порівну	12	8	9	10	11	12	13
	Після ФГ	порівну	11	8	9	12	10	11	13

Ця група проведена в м. Кривий Ріг

Як видно із другої таблиці в цій групі дівчаток та хлопчиків було порівну, а вік учасників складав 11-12 років. Найголовнішими життєвими цінностями виявилися цінності особисті та соціально-обумовлені (1 та 2 місце), при чому погляд дітей ВПО та дітей з громади повністю співпали, та не змінилися після обговорення. Так на першому місці опинилися особисті життєві цінності, причому, після обговорення, найголовнішою цінністю особистості виявилися – здоров'я. На другому місці – відносини.

Цікаво, що під час заповнення індивідуальних анкет, всі діти на третє місце поставили матеріальні цінності, а після складання казки та групового обговорення, третє місце посіли духовні цінності, а матеріальні змістилися на четверте місце, при цьому духовні цінності з четвертого та п'ятого місця опинилися на третьому. Цінності відпочинку мають найменше значення для всіх дітей, як індивідуально, так і після обговорення.

Так, після складання казки: **«Як діти здійснили мрію дорослих.**

Казка про те, як діти врятували Землю від розбрату та здійснили мрію дорослих!»,

- духовні цінності стали важливіші за матеріальні;
- соціальний статус став менш важливим для дітей ВПО, а для дітей з громади став на одну позицію важливішим;
- діти з громади прийняли погляд дітей ВПО і рекреаційні цінності перемістились з п'ятого на останнє місце.

Цікаво спостерігати, як після обговорення у групі, та складання казки духовні цінності стали важливіші за матеріальні.

Проблема для головних героїв в казці поставлена так *«Людей було багато, вони були різні та почали сваритися: Хто ліпший? Хто розумніший? Хто винахідливіший? Таким чином їм стало тісно жити разом».*

Діти змогли впоратися з ситуацією, яку створили для головних героїв.

«Повернувшись додому, вони побачили, наскільки сильно їх чекали рідні та близькі люди, які не сварилися, а підтримували одне одного. З того часу на Землі настав мир та лад».

Те, що діти живуть в умовах війни впливає і на створення сюжету казки. Майже в кожній казці щось нагадує про війну, але в цій казці нічого про війну не було, тільки відсутність взаємопорозуміння поставлено як проблему, в ній весь сюжет направлений на досягнення миру.

Весь сюжет направлений на доказовість ефективності командної роботи.

Група №5 м. Кам'янське Ліцей №25 19.04.24	Чарівна куля <i>Казка про силу, яка допомогла повірити в себе</i>	
--	---	--

РАНГ	Життєві цінності	A	B	C	D	I	F
1	8.Особисті	знання	освіта	виховання	самодисципліна	здоров'я	
2	9.Соціально обумовлені	відносини	сім'я	дружба	спілкування	взаємовиручка	кохання
6	10.Матеріальні (Фінансове благополуччя)	кар'єра	гроші	професіоналізм			
3	11.Соціальний статус	визнання	успіх	влада			
5	12.Духовні (Розвиток)	самопізнання	самоосвіта	саморозвиток			
4	13.Рекреативні (Відпочинок)	подорожі	пригоди	враження	енергія	розваги	

№Групи		стать 1-жін, 2-чол	вік	1	2	3	4	5	6
5	Громада	порівну	10	9	8	10	11	12	13
	ВПО	порівну	10	9	8	12	11	10	13
	Після ФГ	порівну	10	8	9	11	13	12	10

Ця група проведена в м. Кам'янське.

Як видно із другої таблиці в цій групі дівчаток та хлопчиків було порівну, а вік учасників складав 10 років. Найголовнішими життєвими цінностями виявилися особисті цінності та соціально-обумовлені (1 та 2 місце), причому після обговорення соціально-обумовлені життєві цінності, а саме дружба з першого місця перейшла на друге, а перше місце зайняли особисті цінності, а саме – здоров'я.

В індивідуальних анкетах третє місце діти з громади віддали матеріальним цінностям, а діти ВПО – духовним. Після обговорення та створення казки, третє місце зайняли цінності соціального статусу, а саме – успіх.

Цікаво, що після обговорення рекреаційні цінності з останнього місця перемістилися на четверте (подорожі).

Так, після складання казки: **«Чарівна куля. Казка про силу, яка допомогла повірити в себе»**,

- дружба стала важливою цінністю (друге місце);
- соціальний статус став важливішим за матеріальні та духовні цінності;
- рекреаційні цінності з останнього місця перемістилися на четверте (подорожі).

Під час складання казки, група створила для головних героїв проблему – освідчитися дівчині в коханні та бути з нею там, де мир та спокій.

«Але життя Артема не було таким легким, як хотілося б. Він мріяв разом з Уляною відвідати казкову країну, де на них би чекали пригоди та чудеса, де панує мир та спокій, де багато цікавих тварин. А головне, він хотів розповісти Улянці про свої почуття.»

Цікаво спостерігати, як діти шукають для своїх героїв місце де мир та спокій, а головне любов. Після видуманих дітьми пригод та подорожей для головних героїв, які здійснюються в межах звичайної школи, рекреативні цінності (подорожі) стали мати більше значення.

Після складання цієї казки дружба, для всієї групи, стала важливою цінністю. «З кожним днем Артем ставав все більш впевненим та сміливим. Він зрозумів, що найбільша чарівність – це вміння бачити красу у кожному дні, дбати про своє здоров'я, цінувати кожен момент разом із друзями».

Група №6 Кам'янське Ліцей №25 23.04.24	Книга мудрості та дружби <i>Казка про те, як чарівник Валера допоміг дітям знайти спільну мову, та повернути дружбу</i>	
--	---	--

РАНГ	Життєві цінності	A	B	C	D	I	F
2	8.Особисті	знання	освіта	виховання	самодисципліна	здоров'я	
1	9.Соціально обумовлені	відносини	сім'я	дружба	спілкування	взаємодія	кохання
3	10.Матеріальні (Фінансове благополуччя)	кар'єра	гроші	професіоналізм			
4	11.Соціальний статус	визнання	успіх	влада			
6	12.Духовні (Розвиток)	самопізнання	самоосвіта	саморозвиток			
5	13.Рекреативні (Відпочинок)	подорожі	пригоди	враження	енергія	розваги	

№Групи		стать 1-жін, 2-чол	вік	1	2	3	4	5	6
6	Громада	2	10	9	8	10	11	13	12
	ВПО	2	10	9	8	13	12	11	10
	Після ФГ	2	10	9	8	10	11	12	13

Ця група проведена в м. Кам'янське

Як видно із другої таблиці в цій групі хлопчиків було більше, а вік учасників 10 років. Найголовнішими життєвими цінностями виявилися цінності соціально-обумовлені та особисті (1 та 2 місце), при чому це погляд всієї групи, навіть після обговорення нічого не змінилося.

На третє місце діти ВПО поставили рекреативні цінності, а діти з громади – матеріальні. Після обговорення матеріальні цінності (гроші) залишилися на цій позиції, а відпочинок перейшов на останнє місце.

Духовні цінності в індивідуальних анкетах мали більшу цінність для дітей ВПО (4 місце), а діти з громади їх розмістили на шостому місці. Після обговорення духовні цінності зайняли п'яте місце.

Так, після складання казки: **«Книга мудрості та дружби.**

Казка про те, як чарівник Валера допоміг дітям знайти спільну мову, та повернути дружбу»,

- сім'я та освіта так і залишилися головними цінностями;
- гроші зайняли третє місце, при цьому діти ВПО прийняли погляд дітей з громади;
- цінності відпочинку змістилися з 4 та 5 міста на останнє.

Під час складання казки, діти зробили чудовий висновок, та закінчити казку такими словами:

«Діти навчились розуміти одне одного, шукати компроміси та бути підтримкою в складних ситуаціях, а також те, що справжня дружба - це не лише приємно проводити час разом, але й розуміти та допомагати один одному у всіх життєвих ситуаціях».

Цікаво спостерігати, як після обговорення у групі та складанню казки з таким чудовим висновком, змінюються ціннісні орієнтації, це значить, що методика майстер-класу з складання казок дійсно направлена на формування важливих життєвих орієнтирів.

Група №7 Кам'янське Ліцей №25 26.04.24	Чарівні обручки <i>Казка про силу кохання, яка</i> <i>долає будь-які перешкоди</i>	
--	--	--

РАНГ	Життєві цінності	A	B	C	D	I	F
4	8.Особисті	знання	освіта	виховання	самодисципліна	здоров'я	
1	9.Соціально обумовлені	відносини	сім'я	дружба	спілкування	взаємодія	кохання
5	10.Матеріальні (Фінансове благополуччя)	кар'єра	гроші	професіоналізм			
2	11.Соціальний статус	визнання	успіх	влада			
6	12.Духовні (Розвиток)	самопізнання	самоосвіта	саморозвиток			
3	13.Рекреативні (Відпочинок)	подорожі	пригоди	враження	енергія	розваги	

№Групи		стать 1-жін, 2-чол	вік	1	2	3	4	5	6
7	Громада	порівну	12	9	11	8	12	13	10
	ВПО	порівну	12	9	8	10	11	12	13
	Після ФГ	порівну	12	9	11	13	8	10	12

Ця група проведена в м. Кам'янське.

Як видно із другої таблиці в цій групі дівчаток та хлопчиків було порівну, а вік учасників складав 12 років. Найголовнішими життєвими цінностями виявилися соціально-обумовлені цінності (1 місце), причому після обговорення соціально-обумовлені життєві цінності так і залишилися на першому місці. Під час обговорення група дійшла висновку, що любов об'єднує всі інші складові соціально-обумовлених цінностей.

В індивідуальних анкетах друге місце діти ВПО обрали для особистих життєвих цінностей, а діти з громади вважали, що на другому місці повинні бути цінності соціального статусу. Після обговорення діти ВПО прийняли погляд дітей з громади та соціальний статус посів друге місце, особисті цінності перейшли аж на четверте місце.

Цікаво, що після обговорення рекреаційні цінності з останнього місця перемістилися на третє (пригоди), а останнє місце зайняли духовні цінності.

Так, після складання казки: **«Чарівні обручки. Казка про силу кохання, яка долає будь-які перешкоди»**,

- кохання стало самою важливою цінністю (перше місце);
- соціальний статус став на друге місце, при цьому погляд дітей ВПО – особисті цінності перемістилися на четверте місце.
- рекреаційні цінності з останнього місця перемістилися на третє (пригоди).

Під час складання казки, група створила для головних героїв проблему – визначити де дружба, а де любов. Кінець казки чудово розкриває поняття кохання.

«Добре, коли все добре, дивлячись на ситуацію через десять років, розумієш, що навіть у найбільш заплутаних ситуаціях, кохання знаходить свій шлях, а дружба та взаєморозуміння завжди будуть могутнім засобом подолання будь-яких перешкод.

Кохання - це те почуття, яке дарує нам крила, щоб ми могли літати у небесах щастя!»

Цікаво, що в індивідуальних анкетах, кохання було відмічено тільки в одній дівчинки з Маріуполя, і ця її цінність потрапила в сюжет казки, та була підтримана усією групою. Про це саме говорить кінець казки, та результат групового вибору пріоритету життєвих цінностей.

Саме на цій групі ми спостерігаємо, як точно був обраний метод вимірювання ефективності проведення майстер класів з складання казок, як таких, що формують командну роботу. За допомогою порівняння відповідей на індивідуальні анкети та груповий висновок після обговорення ми змогли побачити як вся група прийняла погляд однієї людини, та реалізувала її в кінцевому продукті (казці).

Група №8 Кам'янське Ліцей №25 29.04.24	Піца Дружби <i>Казка про Сема і Яна, які навчилися дружити</i>	
--	---	--

РАНГ	Життєві цінності	A	B	C	D	I	F
2	8.Особисті	знання	освіта	виховання	самодисципліна	здоров'я	
1	9.Соціально обумовлені	відносини	сім'я	дружба	спілкування	взаємодія	кохання
6	10.Матеріальні (Фінансове благополуччя)	кар'єра	гроші	професіоналізм			
3	11.Соціальний статус	визнання	успіх	влада			
5	12.Духовні (Розвиток)	самопізнання	самоосвіта	саморозвиток			
4	13.Рекреативні (Відпочинок)	подорожі	пригоди	враження	енергія	розваги	

№Групи		стать 1-жін, 2-чол	вік	1	2	3	4	5	6
8	Громада	порівну	14	9	8	11	12	13	10
	ВПО	порівну	13	9	10	8	12	13	11
	Після ФГ	порівну	14	9	8	11	13	12	10

Ця група проведена в м. Кам'янське.

Як видно із другої таблиці в цій групі дівчаток та хлопчиків було порівну, а вік учасників складав 13-14 років. Найголовнішими життєвими цінностями виявилися соціально-обумовлені цінності (1 місце), причому після обговорення соціально-обумовлені життєві цінності так і залишилися на першому місці. Під час обговорення група дійшла висновку, що самою важливою складовою цієї групи є взаємовиручка.

В індивідуальних анкетах друге місце діти ВПО обрали для матеріальних життєвих цінностей, а діти з громади вважали, що на другому місці повинні бути особисті цінності. Після обговорення діти ВПО прийняли погляд дітей з громади та особисті життєві цінності зайняли друге місце, а матеріальні опинилися аж на останньому місці, де знову діти ВПО прийняли погляд дітей з громади.

Цікаво, що після обговорення рекреативні цінності помінялися місцями з духовними цінностями. В індивідуальних анкетах вся група віддавала перевагу духовним цінностям (четверте місце), та рекреативним (п'яте), а після обговорення духовні перейшли на п'яте місце, а рекреативні на четверте.

Так, після складання казки: **«Піца Дружби. Казка про Сема і Яна, які навчилися дружити»**,

- взаємовиручка стала самою важливою цінністю (перше місце);
- здоров'я стало важливіше за гроші, які перейшли на останнє місце;
- рекреативні цінності помінялися місцями з духовними, та стали більш важливими.

Під час складання казки, група створила для головних героїв проблему – як помирити друзів. Цікава зміна сюжету привела до такого розв'язання проблеми. *«Підлітки смакували піцу, яку хтось влучно назвав ПІЦОЮ ДРУЖБИ.*

Почали фантазувати, нібито, з'ївши шматок цієї піци, отримуєш здатність відчувати емоції один одного так, ніби це власні емоції. Це допомагає краще зрозуміти почуття та переживання другого, що сприяє зближенню і покращенню взаєморозуміння».

Цікаво, що в індивідуальних анкетах, дружба була важливою цінністю для трьох учасників, може тому тема дружби стала сюжетом казки.

Саме на цій групі ми спостерігаємо, як при обговоренні групою соціально-обумовлених цінностей перевагу віддали взаємовиручці, вважаючи, що ця цінність є головною і повинна бути присутня і в сім'ї, дружбі, відносинах, спілкуванні, та в коханні.

Група №9 Кам'янське Ліцей №25 03.05.24	Чарівне випробування <i>Казка про відповідальність, за допомогою якої ми досягаємо успіху</i>	
---	---	--

РАНГ	Життєві цінності	A	B	C	D	I	F
4	8.Особисті	знання	освіта	виховання	самодисципліна	здоров'я	
1	9.Соціально обумовлені	відносини	сім'я	дружба	спілкування	взаємодія	кохання
3	10.Матеріальні (Фінансове благополуччя)	кар'єра	гроші	професіоналізм			
2	11.Соціальний статус	визнання	успіх	влада			
5	12.Духовні (Розвиток)	самопізнання	самоосвіта	саморозвиток			
6	13.Рекреативні (Відпочинок)	подорожі	пригоди	враження	енергія	розваги	

№Групи		стать 1-жін, 2-чол	вік	1	2	3	4	5	6
9	Громада	1	12	9	8	11	12	10	13
	ВПО	2	11	9	8	11	10	12	13
	Після ФГ	2	12	9	11	10	8	12	13

Ця група проведена в м. Кам'янське

Як видно із другої таблиці в групі дітей ВПО - хлопчиків було більше, а в групі дітей з громади – більше дівчаток, а якщо подивитися на всю групу, то хлопчиків було більше, вік учасників 11-12 років. Найголовнішими життєвими цінностями виявилися цінності соціально-обумовлені (1 місце), при чому це погляд всієї групи, навіть після обговорення нічого не змінилося.

На друге місце, в індивідуальних анкетах вся група поставила особисті цінності, але після обговорення, на другому місці опинився соціальний статус (успіх), а особисті перемістилися на четверте (освіта).

Соціальний статус в індивідуальних анкетах займав третє місце, а після обговорення – перейшов на друге.

Так, після складання казки: **«Чарівне випробування. Казка про відповідальність, за допомогою якої ми досягаємо успіху»**,

- самою головною цінністю вся група визнала – соціально-обумовлені (спілкування);
- успіх став важливішим за освіту;
- соціальний статус (успіх) підняв свою цінність після обговорення.

Під час складання казки, діти зробили чудовий висновок, та закінчити казку такими словами:

«Друзі не повинні давати можливість уникати відповідальності, а навпаки, мотивувати та надихати на самостійний розвиток. Максим усвідомив що зусилля й старання завжди винагороджуються, а легкі шляхи, такі як списування, не ведуть до справжнього успіху».

Цікаво спостерігати, як після обговорення у групі та складанню казки з таким чудовим висновком, змінюються ставлення до повсякденних ситуацій (однокласниця не дала списати). Прочитавши казку, читач, разом з головними героями усвідомлює важливість труда для досягнення успіху.

Група №10 м. Павлоград Всевікова бібліотека сімейного читання №2 «Дім» 30.04.24	Пригоди друзів у чарівному лісі <i>Казка про те, як діти можуть зробити величезні справи, якщо працюють разом та діють з любов'ю та взаємністю</i>	
---	---	--

РАНГ	Життєві цінності	A	B	C	D	I	F
2	8.Особисті	знання	освіта	виховання	самодисципліна	здоров'я	
1	9.Соціально обумовлені	відносини	сім'я	дружба	спілкування	взаємодія	кохання
3	10.Матеріальні (Фінансове благополуччя)	кар'єра	гроші	професіоналізм			
4	11.Соціальний статус	визнання	успіх	влада			
5	12.Духовні (Розвиток)	самопізнання	самоосвіта	саморозвиток			
6	13.Рекреативні (Відпочинок)	подорожі	пригоди	враження	енергія	розваги	

№Групи		стать 1-жін, 2-чол	вік	1	2	3	4	5	6
10	Громада	1	10	9	8	13	10	12	11
	ВПО	1	10	9	8	10	11	12	13
	Після ФГ	1	10	9	8	10	11	12	13

Ця група проведена в м. Павлоград

Як видно із другої таблиці в цій групі дівчаток було більше, а вік учасників 10 років. Найголовнішими життєвими цінностями виявилися цінності соціально-обумовлені (1 місце), та особисті (друге місце) при чому це погляд всієї групи, навіть після обговорення нічого не змінилося.

На третє місце, в індивідуальних анкетах діти з громади указали – відпочинок, а діти ВПО – гроші, після обговорення діти ВПО змогли донести свій погляд так, щоб відпочинок поступився місцем матеріальним цінностям, та зайняв останню позицію.

Вся група поставила духовні цінності на п'яте місце, і після обговорення, духовні цінності залишилися на передостанньому місці.

Соціальний статус, після обговорення зайняв четверте місце..

Так, після складання казки: **«Пригоди друзів у чарівному лісі. Казка про те, як діти можуть зробити величезні справи, якщо працюють разом та діють з любов'ю та взаємністю»**,

- самою головною цінністю вся група визнала – соціально-обумовлені (сім'я), другою за важливість – здоров'я;
- серед матеріальних цінностей було обрано – професіоналізм і він став важливішим за гроші;
- духовні цінності у всіх учасників зайняли передостаннє місце, навіть після обговорення.

Під час складання казки, діти зробили чудовий висновок, та закінчити казку такими словами:

«Так всім стало зрозуміло, що діти можуть зробити величезні справи, якщо працюють разом та діють з любов'ю та взаємністю. Кожен з нас має здатність допомагати іншим і приносити світло у темряву».

Цікаво спостерігати, як після обговорення у групі та складанню казки з таким чудовим висновком, віддається пріоритет таким цінностям, як: професіоналізм, успіх, самопізнання.

Група №11 Павлоград Всевікова бібліотека сімейного читання №2 «Дім» 03.05.24	Світ зачарованих мрій <i>Казка про те, як</i> <i>згуртованість дітей</i> <i>допомогла перемогти всі</i> <i>труднощі, злі чари та зло</i>	
--	--	--

РАНГ	Життєві цінності	A	B	C	D	I	F
2	8.Особисті	знання	освіта	виховання	самодисципліна	здоров'я	
1	9.Соціально обумовлені	відносини	сім'я	дружба	спілкування	взаємодіючі	кохання
3	10.Матеріальні (Фінансове благополуччя)	кар'єра	гроші	професіоналізм			
4	11.Соціальний статус	визнання	успіх	влада			
5	12.Духовні (Розвиток)	самопізнання	самоосвіта	саморозвиток			
6	13.Рекреативні (Відпочинок)	подорожі	пригоди	враження	енергія	розваги	

№Групи		стать 1-жін, 2-чол	вік	1	2	3	4	5	6
11	Громада	2	12	9	8	10	12	13	11
	ВПО	1	12	9	8	11	10	12	13
	Після ФГ	порівну	12	9	8	10	11	12	13

Ця група проведена в м. Павлоград

Як видно із другої таблиці в цій групі дівчаток було більше в групі громади, зато в групі ВПО більше хлопців, а всього виявилося було хлопців та дівчат порівну, вік учасників 12 років. Найголовнішими життєвими цінностями виявилися цінності соціально-обумовлені (1 місце), та особисті (друге місце) при чому це погляд всієї групи, навіть після обговорення нічого не змінилося.

На третє місце, в індивідуальних анкетах діти з громади указали – матеріальні, а діти ВПО – соціальний статус, після обговорення діти ВПО прийняли погляд дітей з громади, так, що матеріальні цінності зайняли третє місце.

Діти ВПО поставили духовні цінності на п'яте місце, і після обговорення, діти з громад згодились з цим, тому цінності відпочинки перейшли на останнє місце.

Так, після складання казки: **«Світ зачарованих мрій. Казка про те, як згуртованість дітей допомогла перемогти всі труднощі, злі чари та зло»**,

- самою головною цінністю вся група визнала – соціально-обумовлені (сім'я), другою за важливість – здоров'я;
- серед матеріальних цінностей були обрані – гроші та вони стали третіми за важливістю;
- духовні цінності у всіх учасників зайняли передостаннє місце, при цьому рекреаційні цінності здвинулися на останнє місце.

Під час складання казки, діти зробили чудовий висновок, та закінчити казку такими словами:

«Згуртованість дітей, допомогла перемогти всі труднощі, злі чари та зло. Навіть у найскладніших ситуаціях, коли на них навели страшні чари, діти змогли зберегти свою дружбу, вони підтримували одне одного, вірили в перемогу, зрештою, здолали злі сили».

Цікаво спостерігати, як після обговорення у групі та складанню казки з таким чудовим висновком, віддається пріоритет таким цінностям, як: саморозвиток, успіх, враження.

Група №12 м.Новомосковськ Бібліотека-філія №3 Публічної бібліотеки НМТГ 17.04.24	Не запливайте за буйки! <i>Казка про те, як злагода допомогла врятувати Титанік та дружбу</i>	
--	--	--

РАНГ	Життєві цінності	A	B	C	D	I	F
2	8.Особисті	знання	освіта	виховання	самодисципліна	здоров'я	
1	9.Соціально обумовлені	відносини	сім'я	дружба	спілкування	взаємодіючі	кохання
4	10.Матеріальні (Фінансове благополуччя)	кар'єра	гроші	професіоналізм			
3	11.Соціальний статус	визнання	успіх	влада			
5	12.Духовні (Розвиток)	самопізнання	самоосвіта	саморозвиток			
6	13.Рекреативні (Відпочинок)	подорожі	пригоди	враження	енергія	розваги	

№Групи		стать 1-жін, 2-чол	вік	1	2	3	4	5	6
12	Громада	порівну	11	9	8	11	10	12	13
	ВПО	порівну	10	9	8	13	10	11	12
	Після ФГ	порівну	10	9	8	11	10	12	13

Ця група проведена в м. Новомосковськ

Як видно із другої таблиці в цій групі дівчаток та хлопчиків було порівну, а вік учасників 10-11 років. Найголовнішими життєвими цінностями виявилися цінності соціально-обумовлені (1 місце), та особисті (друге місце) при чому це погляд всієї групи, навіть після обговорення нічого не змінилося.

На третє місце, в індивідуальних анкетах діти ВПО указали – відпочинок, а діти з громади – соціальний статус, після обговорення діти громади змогли донести свою думку так, що відпочинок поступився місцем соціальному статусу, та зайняв останню позицію.

Вся група поставила духовні цінності на п'яте місце, і після обговорення, духовні цінності залишилися на передостанньому місці.

Матеріальні цінності, зайняли четверте місце як в індивідуальних анкетах, так і в груповому обговоренні.

Так, після складання казки: **«Не запливайте за буйки! Казка про те, як злагода допомогла врятувати Титанік та дружбу»**,

самою головною цінністю вся група визнала – соціально-обумовлені (сім'я), другою за важливість – знання;

- серед матеріальних цінностей було обрано – професіоналізм;
- духовні цінності у всіх учасників зайняли передостаннє місце після обговорення;
- серед рекреаційних цінностей, після обговорення, було обрано – враження.

Під час складання казки, діти зробили чудовий висновок, та закінчити казку такими словами:

«Так діти стали вірними друзями, як і їх батьки, та зрозуміли, що якщо працювати разом, то все треба робити злагоджено!».

Цікаво спостерігати, як після обговорення у групі та складанню казки, вибрали враження серед інших складових групи. При обговоренні виявилось, що і в подорожах, пригодах, енергії та в розвагах найголовніше – це враження, і саме воно має велике значення.

Група №13 м. Новомосковськ Публічної бібліотеки НМТГ 24.04.24	Острів Дружби <i>Казка про те, як хоробрі, дружні, добрі юні серця можуть здолати зло</i>	
---	--	--

РАНГ	Життєві цінності	A	B	C	D	I	F
2	8.Особисті	знання	освіта	виховання	самодисципліна	здоров'я	
1	9.Соціально обумовлені	відносини	сім'я	дружба	спілкування	взаємодія	кохання
4	10.Матеріальні (Фінансове благополуччя)	кар'єра	гроші	професіоналізм			
5	11.Соціальний статус	визнання	успіх	влада			
3	12.Духовні (Розвиток)	самопізнання	самоосвіта	саморозвиток			
6	13.Рекреативні (Відпочинок)	подорожі	пригоди	враження	енергія	розваги	

№Групи		стать 1-жін, 2-чол	вік	1	2	3	4	5	6
13	Громада	1	11	8	9	11	10	12	13
	ВПО	2	11	9	8	12	11	13	10
	Після ФГ	2	11	9	8	12	10	11	13

Ця група проведена в м. Новомосковськ

Як видно із другої таблиці в цій групі хлопчиків було більше в групі ВПО, а дівчаток в групі з громади, вік учасників 11 років. Найголовнішими життєвими цінностями виявилися цінності соціально-обумовлені (1 місце).

На друге місце, в індивідуальних анкетах вся група поставила особисті цінності.

Слід зауважити, що так відповіли діти ВПО в індивідуальних анкетах, а після групового обговорення їх думку прийняли й діти з громади. Так само їх думка була прийнята і по третьому місцю, де діти ВПО розмістили духовні цінності.

Що стосується четвертого та шостого місці, то тут після обговорення була прийнята думка дітей з громади, так на четвертому місці опинилася матеріальна цінність, витіснив соціальний статус на п'яте місце, а на шостому – рекреативні цінності.

Так, після складання казки: **«Острів Дружби. Казка про те, як хоробрі, дружні, добрі юні серця можуть здолати зло»**,

- самою головною цінністю вся група визнала – соціально-обумовлені (сім'я);
- серед різних видів рекреативних цінностей – саме пригоди було обрано після складання казки, в сюжеті якої – багато пригод;;
- саморозвиток, кар'єра, успіх – в цьому порядку визначилася пріоритетність цінностей.

Під час складання казки, діти склали чудовий сюжет, в якому багато пригод, та яка закінчується такими словами:

«Мія разом із друзями, розгадавши загадки й таємничі ребуси, подолавши усі перешкоди, швидко дісталася до скрині. Величезні кажани, таємні привиди та злі сили намагалися стати їм на заваді, та все зло виявилось безсилим проти звичайних найкращих почуттів – дружби, хоробрості, взаємовиручки».

Цікаво спостерігати, як після обговорення у групі та складанню казки, пригоди так захопили увагу групи, що при визначенні пріоритету серед рекреаційних цінностей, діти вибрали – пригоди.

Група №14 м.Новомосковськ Бібліотека-філія №2 Публічної бібліотеки НМТГ 25.04.24	Лісові пригоди друзів. <i>Казка про те, як можна дружньою родиною здолати негоди.</i>	
--	---	---

РАНГ	Життєві цінності	A	B	C	D	I	F
4	8.Особисті	знання	освіта	виховання	самодисципліна	здоров'я	
1	9.Соціально обумовлені	відносини	сім'я	дружба	спілкування	взаємодія	кохання
2	10.Матеріальні (Фінансове благополуччя)	кар'єра	гроші	професіоналізм			
3	11.Соціальний статус	визнання	успіх	влада			
6	12.Духовні (Розвиток)	самопізнання	самоосвіта	саморозвиток			
5	13.Рекреативні (Відпочинок)	подорожі	пригоди	враження	енергія	розваги	

№Групи		стать 1-жін, 2-чол	вік	1	2	3	4	5	6
14	Громада	1	10	9	8	10	12	13	13
	ВПО	порівну	11	9	8	11	12	13	10
	Після ФГ	1	10	9	10	11	8	13	12

Ця група проведена в м. Новомосковськ

Як видно із другої таблиці дівчаток було більше в групі дітей з громади, їх більше і в загальній чисельності групи, бо в групі ВПО порівну хлопчиків та дівчат, вік учасників 10-11 років. Найголовнішими життєвими цінностями виявилися цінності соціально-обумовлені (1 місце).

Цікаво, що на другому місці опинилися особисті цінності (за результатами обробки індивідуальних таблиць, а після складання казки та обговорення), на другому місці опинилися матеріальні цінності, а особисті потрапили на четверте місце, можливо тому, що після обговорення, група вибрала із запропонованих видів особистих цінностей основною – виховання, вважаючи, що саме від нього залежать знання, освіта, самодисципліна і навіть здоров'я. В індивідуальних анкетах були відмічені: самодисципліна, здоров'я, знання та освіта (частіше здоров'я).

За результатами обговорення з четвертого на шосте місце перейшли цінності духовного розвитку.

Рекреативні цінності зайняли п'яте місце, як в індивідуальних визначеннях, та і після обговорення.

Так, після складання казки: **«Лісові пригоди друзів. Казка про те, як можна дружною родиною здолати негоди»**,

- самою головною цінністю вся група визнала – соціально-обумовлені (сім'я);
- матеріальні цінності для дітей ВПО мають найменше значення (6 місце), а для дітей з громади (3 місце), а після обговорення перейшли на друге місце;
- духовні цінності мали однакове значення для дітей ВПО та приймаючої громади (4 місце), та після обговорення опинилися на шостому місці.

Під час складання казки, злі сили, потворні створіння, чарівні предмети та казковий сюжет передавали весь спектр почуттів та емоцій учасників, які в кінці казки були зведені до перемоги, притаманних людям якостей: дружби, хоробрості, взаємовиручки.

«Гном привітав дітей і сказав, що тільки дружною родиною можна здолати всі незгоди та дав мудрі поради, щоб без дозволу не ходили в ліс, не глузували з менших, поважали старших і всіх своїх учителів».

Цікаво спостерігати, як після обговорення у групі та складанню казки з таким чудовим висновком, учасники висвітлюють свої мрії. Велике значення має те, що вони їх визначають та проговорюють, а це вже перший крок до їх здійснення.

Група №15 смт. Петриківка КЗК Петриківська публічної бібліотеки 10.05.24	Незвичайні пригоди в зачарованому лісі. <i>Казка про те, як діти</i> <i>перемогли злого чаклуна,</i> <i>який хотів володіти усім</i> <i>світом.</i>	
--	---	---

РАНГ	Життєві цінності	A	B	C	D	I	F
2	8.Особисті	знання	освіта	виховання	самодисципліна	здоров'я	
1	9.Соціально обумовлені	відносини	сім'я	дружба	спілкування	взаємодіючі	кохання
4	10.Матеріальні (Фінансове благополуччя)	кар'єра	гроші	професіоналізм			
5	11.Соціальний статус	визнання	успіх	влада			
3	12.Духовні (Розвиток)	самопізнання	самоосвіта	саморозвиток			
6	13.Рекреативні (Відпочинок)	подорожі	пригоди	враження	енергія	розваги	

№Групи		стать 1-жін, 2-чол	вік	1	2	3	4	5	6
15	Громада	порівну	11	9	8	12	10	11	13
	ВПО	порівну	12	8	9	10	11	12	13
	Після ФГ	порівну	11	9	8	12	10	11	13

Ця група проведена в смт. Петриківка

Як видно із другої таблиці в цій групі дівчаток та хлопчиків було порівну, а вік учасників 11-12 років. Найголовнішими життєвими цінностями виявилися цінності соціально-обумовлені (1 місце), та особисті (друге місце) при чому в групі дітей ВПО на перше місце поставила особисті цінності, а соціально-обумовлені на друге, але після обговорення прийняли погляд дітей з громади.

На третє місце, в індивідуальних анкетах діти ВПО указали – матеріальні цінності, а діти з громади – духовні, після обговорення діти громади змогли донести свою думку так, що матеріальні цінності поступилися місцем духовним цінностям, та зайняли четверту позицію.

На п'ятому місці опинилися цінності соціального статусу, а на шостому цінності відпочинку.

Так, після складання казки: **«Незвичайні пригоди в зачарованому лісі.**

Казка про те, як діти перемогли злого чаклуна, який хотів володіти усім світом»,

самою головною цінністю вся група визнала – соціально-обумовлені (сім'я), другою за важливість – здоров'я.

- серед матеріальних цінностей була обрана – кар'єра;
- по всіх позиціях діти ВПО після обговорення прийняли позицію дітей з громади, тільки цінність відпочинку для всіх виявилася малозначущою;
- серед рекреаційних цінностей, після обговорення, було обрано – враження.

Під час складання казки, діти через головних героїв та сюжет змогли передати свої мрії та бажання:

«Жадібний Волдеморт хотів володіти світом, але луснув разом зі своїми чорними, нікчемними, ненажерливими бажаннями.

Аделіна та Марк згадали, що їм вже дуже треба повертатися додому, де на них чекали батьки».

Цікаво спостерігати, як життя дітей під час війни впливає на емоції та бажання.

Група №16 м.Дніпро Ліцей №33 11.04.24	Любовне зізнання <i>Казка про те, як чарівні сили допомагають тим, хто йде до своєї мети</i>	
---	---	--

РАНГ	Життєві цінності	A	B	C	D	I	F
2	8.Особисті	знання	освіта	виховання	самодисципліна	здоров'я	
3	9.Соціально обумовлені	відносини	сім'я	дружба	спілкування	взаємовиручка	кохання
4	10.Матеріальні (Фінансове благополуччя)	кар'єра	гроші	професіоналізм			
1	11.Соціальний статус	визнання	успіх	влада			
5	12.Духовні (Розвиток)	самопізнання	самоосвіта	саморозвиток			
6	13.Рекреативні (Відпочинок)	подорожі	пригоди	враження	енергія	розваги	

№Групи		стать 1-жін, 2-чол	вік	1	2	3	4	5	6
16	Громада	1	12	8	11	9	10	13	12
	ВПО	1	12	12	8	9	10	11	13
	Після ФГ	1	12	11	8	9	10	12	13

Ця група проведена в м. Дніпро

Як видно із другої таблиці дівчаток було більше, вік учасників 12 років.

Найголовнішими життєвими цінностями виявилися цінності соціального статусу (1 місце), це після обговорення. В індивідуальних анкетах діти ВПО відмітили духовні цінності, а діти громади – особисті цінності. На другому місці діти громади відмітили соціальний статус, а діти ВПО – особисті цінності. Так, як після обговорення соціальний статус опинився на першому місці, то всі погодилися оставити на другому місці особисті цінності.

Ситуація з важливістю соціального статусу виглядає досить неординарно, особливо беручи до уваги аналіз по іншим групам, тим паче, що діти ВПО в індивідуальних анкетах поставили соціальний статус на п'яте місце, але цьому факту можна дати пояснення звертаючи увагу на те, що група проходила в м. Дніпро в школі, в центральній частині міста, тобто учасниками від громади були в житті яких соціальний статус має велике значення.

При визначенні третього та четвертого місця думки дітей ВПО та громади повністю співпали. На третьому місці опинилися соціально-обумовлені цінності, а на четвертому – матеріальні.

При груповому визначенні на п'яте місце потрапили духовні цінності, це при тому, що в індивідуальних анкетах дітей ВПО – вони зайняли перше місце, а у дітей громади – останнє.

Цінності відпочинку традиційно займають останнє місце.

Так, після складання казки: **«Любовне зізнання. Казка про те, як чарівні сили допомагають тим, хто йде до своєї мети»**,

- самою головною цінністю вся група визнала – соціальний статус, а саме - успіх;
- духовні цінності для дітей ВПО були на першому місці, а для дітей громади – на останньому, після обговорення вони стали на п'яте місце;
- Матеріальні (кар'єра) - 4 місце, та соціально-обумовлені (дружба) – 3 місце, визначили всі одноголосно.

Аналізуючи сюжет казки, стає зрозумілим, що важливість соціального статусу, то не випадковість при заповненні таблиці.

«Найбільше, мабуть, був радий він сам. Нарешті йому вдалося освідчитись коханій дівчині, виконати всі її побажання та отримати позитивний відгук від неї. Щоб щасливо жити, завжди треба йти до своєї мети!».

Так, в сюжеті казок, розкриваються пріоритети життєвих цінностей учасників.

Група №17 м. Дніпро Гімназія №141 12.04.24	Жити щасливо Казка про те, як Зіркомір врятував дружбу	
--	--	--

РАНГ	Життєві цінності	A	B	C	D	I	F
2	8.Особисті	знання	освіта	виховання	самодисципліна	здоров'я	
1	9.Соціально обумовлені	відносини	сім'я	дружба	спілкування	взаємодія	кохання
3	10.Матеріальні (Фінансове благополуччя)	кар'єра	гроші	професіоналізм			
4	11.Соціальний статус	визнання	успіх	влада			
5	12.Духовні (Розвиток)	самопізнання	самоосвіта	саморозвиток			
6	13.Рекреативні (Відпочинок)	подорожі	пригоди	враження	енергія	розваги	

№Групи		стать 1-жін, 2-чол	вік	1	2	3	4	5	6
17	Громада	1	10	9	8	10	11	12	13
	ВПО	2	11	9	8	12	10	11	13
	Після ФГ	2	порівну	9	8	10	11	12	13

Ця група проведена в м. Дніпро

Як видно із другої таблиці дівчаток було більше в групі громади, а хлопчиків серед дітей ВПО, загалом в групі хлопчиків було більше, вік учасників 10-11 років.

Найголовнішими життєвими цінностями виявилися цінності соціально-обумовлені (1 місце), та особисті (друге місце) для всіх членів групи. В індивідуальних анкетах діти ВПО відмітили матеріальні цінності на четвертому місці, а діти громади – на третьому, після обговорення була прийнята думка дітей з громади.

При обговоренні для визначення четвертого та п'ятого місця теж погляд дітей з громади теж була прийнята. Соціальний статус (четверте місце), духовні цінності – п'яте, за визначенням всієї групи цінності рекреативні зайняли останнє місце.

Так, після складання казки: **«Жити щасливо. Казка про те, як Зіркомір врятував дружбу»**,

- самою головною цінністю вся група визнала – соціальний статус, а саме – сім'ю;
- на другому місці – особисті цінності, а саме - освіта;
- Починаючи з третього місці, іде наступна послідовність: професіоналізм, успіх, саморозвиток, враження.

До цієї групи входили діти, які разом навчаються, тому, для них освіта має велике значення, як цінність. Аналізуючи сюжет казки, стає зрозумілим, що освіта не була важливою для цієї групи, але дружба, то є цінність про яку мріють учасники.

«Все було як зранку, і вікно, і м'яч, та тільки друзі були іншими. Вони вже не тільки знали силу доброго слова «Пробачте», але і розуміли, як страшно, коли блискавка руйнує їхнє енергетичне поле дружби. Вони перебороли цей страх та зрозуміли, що не варто ображати один одного. Краще жити дружно та щасливо!».

Так, при заповненні табличок соціологічного дослідження розкриваються пріоритети життєвих цінностей учасників, а в сюжеті казки розкриваються мрії. Те, що ці мрії здійснюються, хоча б чарівним способом у казці, є кроком до розв'язання цієї проблеми в житті. Саме те, що в казці проблема вирішується і є цінністю методики майстер класу з складання казок.

Група №18 м. Дніпро Гімназія №94 16.04.24	Наш девіз: «Чотири слова – не роби нічого злого!» Казка про те, як друзі об'єдналися та перемогли суперзлодія Нордена	
---	---	---

РАНГ	Життєві цінності	A	B	C	D	I	F
1	8.Особисті	знання	освіта	виховання	самодисципліна	здоров'я	
2	9.Соціально обумовлені	відносини	сім'я	дружба	спілкування	взаємодіючі	кохання
4	10.Матеріальні (Фінансове благополуччя)	кар'єра	гроші	професіоналізм			
3	11.Соціальний статус	визнання	успіх	влада			
5	12.Духовні (Розвиток)	самопізнання	самоосвіта	саморозвиток			
6	13.Рекреативні (Відпочинок)	подорожі	пригоди	враження	енергія	розваги	

№Групи		стать 1-жін, 2-чол	вік	1	2	3	4	5	6
18	Громада	порівну	11	8	9	10	12	11	13
	ВПО	порівну	11	9	8	11	12	10	13
	Після ФГ	порівну	11	8	9	11	10	12	13

Ця група проведена в м. Дніпро

Як видно із другої таблиці в цій групі дівчаток та хлопчиків було порівну, а вік учасників 11 років. Найголовнішими життєвими цінностями виявилися особисті цінності (1 місце), та соціально-обумовлені (друге місце), при чому в групі дітей ВПО на перше місце поставила соціально-обумовлені цінності, а особисті на друге, але після обговорення прийняли погляд дітей з громади.

На третє місце, в індивідуальних анкетах діти ВПО указали – соціальний статус, а діти з громади – матеріальні, після обговорення діти громади поступилися місцем соціальному статусу, та зайняли четверту позицію.

На п'ятому місці опинилися духовні цінності, а на шостому цінності відпочинку.

Так, після складання казки: **«Наш девіз: «Чотири слова – не роби нічого злого!».** *Казка про те, як друзі об'єдналися та перемогли суперзлодія Нордена»,* самою головною цінністю вся група визнала – здоров'я та сім'ю. Після них: кар'єра, успіх, саморозвиток, подорожі.

- серед матеріальних цінностей була обрана – кар'єра;
- пріоритети, які зайняли середні місця – це: кар'єра, успіх, саморозвиток;
- серед рекреаційних цінностей, після обговорення, було обрано – подорожі.

Під час складання казки, діти через головних героїв та сюжет змогли передати свої мрії та бажання:

«Діти вже знали, що назва цієї супер-сили – «дружба». З того часу вони у всьому допомагали один-одному, бо вони так згуртувалися, а доброта їх об'єднала, що вони перестали сперечатися, та все робили разом. Вони також усвідомили, що тільки добрі справи об'єднують, що треба бути завжди дружніми та обережними. З того часу у їхньої команди з'явився девіз, якому вони стали слідувати: «Наш девіз чотири слова – не роби нічого злого!».

Цікаво спостерігати, як під час майстеркласу, група дітей об'єднується для командної роботи, при цьому усвідомлюється цінність дружби.

Група №19 м.Синельникове Лицей №1 24.05.24	Неймовірні пригоди дітлахів. <i>Казка про те, як чарівний літак та мавпочки відновили у класі мир, злагоду та взаєморозуміння</i>	
--	---	---

РАНГ	Життєві цінності	A	B	C	D	I	F
2	8.Особисті	знання	освіта	виховання	самодисци пліна	здоров' я	
1	9.Соціально обумовлені	відносин и	сім'я	дружба	спілкуванн я	взаємов иручка	кохання
4	10.Матеріальні (Фінансове благополуччя)	кар'єра	гроші	професіоналізм			
3	11.Соціальний статус	визнання	успіх	влада			
6	12.Духовні (Розвиток)	самопізн ання	самоосвіта	саморозвиток			
5	13.Рекреативні (Відпочинок)	подорожі	пригоди	враження	енергія	розваги	

№Групи		стать 1-жін, 2-чол	вік	1	2	3	4	5	6
19	Громада	порівну	10	9	8	11	10	12	13
	ВПО	2	10	9	8	11	10	13	12
	Після ФГ	2	10	9	8	11	10	13	12

Ця група проведена в м. Синельниково

Як видно із другої таблиці хлопчиків загалом було більше, вік учасників 10 років. Найголовнішими життєвими цінностями виявилися цінності соціально-обумовлені (1 місце), та особисті (друге місце) для всіх членів групи.

На третьому місці – соціальний статус, на четвертому – матеріальні цінності.

Цікаво, що при визначенні першого, другого, третього та четвертого місць думка усіх учасників повністю співпала, а при визначенні п'ятого та шостого обговорення йшли навколо пріоритету духовних цінностей та цінностей відпочинку. На останньому місці опинилися духовні цінності.

Так, після складання казки: **«Неймовірні пригоди дітлахів. Казка про те, як чарівний літак та мавпочки відновили у класі мир, злагоду та взаєморозуміння»**,

- самою головною цінністю вся група визнала – соціальний статус, а саме – сім'ю;
- на другому місці – особисті цінності, а саме – здоров'я;
- починаючи з третього місця, іде наступна послідовність: успіх, кар'єра, подорож, саморозвиток.

Якщо з основними цінностями усе зрозуміло, то те, що кар'єра можлива після успіху, а подорож після кар'єри.

«Друзі пройшли багато випробувань, вони стали сильнішими разом. Вчителька дуже задоволена своїми вихованцями та часто разом, за чашкою чаю, вони згадують про чарівні пригоди.

Острів навчив їх важливого життєвого уроку: «Стався до інших так, як би ти хотів, щоб ставилися до тебе!». З того часу у класі панує мир, злагода та взаєморозуміння».

Так закінчується казка, і так починається дружба серед учасників, які однаково розставили пріоритети життєвих цінностей.

Група №20 м. Синельникове Бібліотека 17.05.24	Дружба – це найголовніше. <i>Казка про те, як сім'я стала найкращим другом.</i>	
---	---	---

РАНГ	Життєві цінності	A	B	C	D	I	F
2	8.Особисті	знання	освіта	виховання	самодисципліна	здоров'я	
1	9.Соціально обумовлені	відносини	сім'я	дружба	спілкування	взаємодія	кохання
4	10.Матеріальні (Фінансове благополуччя)	кар'єра	гроші	професіоналізм			
3	11.Соціальний статус	визнання	успіх	влада			
6	12.Духовні (Розвиток)	самопізнання	самоосвіта	саморозвиток			
5	13.Рекреативні (Відпочинок)	подорожі	пригоди	враження	енергія	розваги	

№Групи		стать 1-жін, 2-чол	вік	1	2	3	4	5	6
20	Громада	1	12	9	8	11	10	12	13
	ВПО	1	11	9	8	11	13	10	12
	Після ФГ	1	12	9	8	12	11	10	13

Ця група проведена в м. Синельниково

Як видно із другої таблиці, в цій групі було більше дівчаток, вік учасників 11-12 років. Найголовнішими життєвими цінностями виявилися цінності соціально-обумовлені (1 місце), та особисті (друге місце) для всіх членів групи.

На третьому місці – духовні цінності, на четвертому – соціальний статус.

Матеріальні цінності зайняли п'яте місце, а цінності відпочинку на останньому місці, хоча діти ВПО в індивідуальних анкетах цінності відпочинку поставили на четверте місце, і вони були важливішими за матеріальні та духовні цінності.

Так, після складання казки: **«Дружба – це найголовніше. Казка про те, як сім'я стала найкращим другом»**,

- самою головною цінністю вся група визнала – соціальний статус, а саме – сім'ю;
- на другому місці – особисті цінності, а саме – здоров'я;
- починаючи з третього місця, іде наступна послідовність: успіх, професіоналізм, враження, саморозвиток.

Якщо з основними цінностями усе зрозуміло, то те, що професіоналізм обраний після успіху, говорить про те, що успіх, в уявленні дітей, не залежить від професіоналізму, але залежить від сім'ї та здоров'я.

В сюжеті, складеної дітьми казки, було знайдено чарівні каблучки, які створювали дружбу між тими, хто їх надівав.

«Потім діти взяли ці чарівні каблучки до школи, щоб поділитися ними з іншими дітьми. Щоб вони також могли відчувати велику силу дружби. Тож усі діти та дорослі зрозуміли, яка вона – світла, приємна та чарівна сила Дружби. А ще вони зрозуміли значення прислів'я «Друг мого друга – мені друг!», і від цього на душі стало приємніше та тепліше. А ще вони придумали своє прислів'я: «Сім'я – найкращий друг!».

Такими словами закінчується казка, і це підтверджує визначення учасників, що головна життєва цінність – це сім'я.